

Høring om valg til menighetsråd og bispedømmeråd/Kirkemøte

Eina menighet, Vestre Toten, ønsker å komme med følgende høringssvar til "Høring om valg til menighetsråd og bispedømmeråd/Kirkemøte".

2.1 Direktevalg eller kombinasjonsvalg av direkte og indirekte valgongang ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Direktevalg betyr at alle kirkemedlemmer kan stemme til bispedømmerådsvalget, slik vi har gjort i Hamar bispedømme ved de tre siste valgene. Indirekte valg betyr at kun menighetsrådene stemmer til bispedømmerådsvalg, slik det ble gjort fram til 2005. En del bispedømmer har forsøkt å holde på denne ordningen, det gjelder spesielt bispedømmer på Sør- og Vestlandet. Ved siste valg var det mulig for de bispedømmer som ønsket det å ha en kombinasjon, dvs. at 4 personer velges direkte av alle kirkemedlemmer, og 3 velges senere av menighetsrådene.

Dette har vært en av de store kampsakene. De som vil ha direktevalg mener det gir et bedre demokrati. Et argument for indirekte valg er at det gir menighetsrådene sterkere innflytelse.

Kirkerådet ber oss uttale oss om hvilken av disse alternativene vi ønsker.

1. Videreføre dagens ordning der hvert bispedømme bestemmer om de vil ha kun direkte valg eller en kombinasjon av direkte og indirekte.
2. Kun direktevalg i alle bispedømmer.
3. Kombinasjon av direkte og indirekte valg i alle bispedømmer.

Vi mener:

Kun direkte valg i alle bispedømmer. Dette styrker demokratiet og gir kirkemedlemmene sterkere innflytelse, samt mer oppmerksomhet rundt valget. I et demokrati er det viktig at de valgte kan stilles direkte ansvarlig overfor dem de skal representere, nemlig medlemmene.

2.2 Flertalls- og forholdstallsvalg

Flertallsvalg: En nominasjonskomite setter opp en liste med kandidater. Kirkemedlemmene kan stemme på kandidatene på denne lista. (Slik det var fram til 2011).

Forholdstallsvalg: Det er mulig for ulike grupperinger (f.eks. Åpen folkekirke) å stille egne lister.

I bispedømmer der man får flere lister, vil det som regel bety at bispedømmerådet blir bestående av folk fra de ulike listene, i forhold til hvor mange stemmer de ulike har fått.

Forholdstallsvalg har lenge vært mulig ved menighetsrådsvalg, men til bispedømmerådsvalget ble det for første gang åpnet for dette ved valget i 2015. Det ble avdekket noen svakheter ved ordningen. Hvert bispedømme hadde en nominasjonskomite som satte opp en blandet liste med kandidater. I de fleste bispedømmer kom i tillegg en liste fra Åpen folkekirke. Denne ble fremmet på et senere tidspunkt, og kandidatene hadde et samlet syn i vigselssaken. Nominasjonskomiteens liste besto av folk med ulike syn, noe som kunne skape forvirring. I tillegg var det noen kandidater som byttet over til Åpen folkekirkes liste da den kom. De ulike listene hadde altså ulikt utgangspunkt; bl.a. ulike tidsfrister.

Kirkerådet ber oss uttale oss om hva vi foretrekker av disse alternativene:

1. Videreføre dagens ordning med ulike frister for nominasjonskomiteen og andre lister. Ordningen er kjent for velgerne, og gir andre grupper anledning til å stille liste hvis de opplever at de ikke er representert i nominasjonskomiteens liste.
2. Like frister for alle lister. Det gir de ulike listene mer like betingelser.
3. Intensjonsfrist og listefrist. Dersom flere selvstendige grupper melder at de vil stille liste, skal ikke nominasjonskomiteen stille egen liste. Dersom kun en eller ingen grupperinger stiller liste, skal det etableres en nominasjonskomite som stiller liste.
4. Intensjonsfrist og listefrist som i forslaget over. Nominasjonskomiteen stiller kun liste hvis ingen andre gjør det.

Vi mener:

I et demokrati bør det være reelle valgmuligheter. Derfor bør det være en valgordning som er slik at det blir mer enn en liste, med intensjonsfrist og listefrist. Da vil punkt 3 ovenfor være det som best ivaretar behovet for at det bli mer enn en liste.

2.3 Tilskuddsordning for finansiering av nomineringsgrupper

Det planlegges en tilskuddsordning for å stimulere grupperinger til å stille lister.

Politiske partier i Norge mottar støtte fra staten etter hvor mange stemmer de fikk ved siste valg.

I Svenska kyrkan gis støtte etter hvor mange mandater grupperingene har i Kirkemøtet.

Kirkerådet foreslår to alternative ordninger:

1. En tilskuddsordning med intensjonsstøtte (støtte til rekruttering av kandidater og utforming av program) og listestøtte (til informasjonsarbeid om listen). Tilskuddet skal være likt for alle grupperinger som har meldt intensjon og som stiller liste.
2. Tilskuddsordning hvor Kirkerådet står mer fritt til å dele ut støtte etter søknad.

Vi mener:

Ordning 1 med en tilskuddsordning til nomineringsgrupper i intensjonsfase og valgfase.

2.4 Personvalgregler

Kirkerådet foreslår å videreføre en begrensning i antall mulige tilleggs-stemmer (hvor mange personer du kan kumulere ved valget), samt å videreføre ordningen med at man ikke kan stryke kandidater.

Kirkerådet foreslår også en sperregrense med krav om 5 eller 8% personlig stemmetall for at de skal kåres før rekkefølgen på listen. I dag finnes ingen slik sperregrense.

Kirkerådet ønsker ikke å innføre stemmetillegg (forhåndskumulering) av listene. Det vil i så fall gi nominasjonskomiteen meget stor innflytelse på valget.

Vi mener:

Vi støtter kirkerådet i disse punktene. En begrensning i antall tilleggs-stemmer gjør at ingen grupperinger kan «kuppe» valget.

3.2 Manntall

Kirkerådet mener det kan være hensiktsmessig å innføre ordning med skjæringsdato 30. juni i valgåret. Det vil være der man er bosatt 30. juni som bestemmer hvor man har stemmerett. Dette gjør det enklere å sikre oppdaterte manntall. Kirkerådet foreslår at bispedømmerådet er ansvarlig for å opprette og oppdatere manntall for valg av prester og lek kirkelig tilsatte.

Vi mener:

Vi støtter Kirkerådet i dette.

4.2 Nærmere bestemmelser om forholdstallsvalg

Kirkerådet foreslår at navnet på nominasjonskomiteens liste alltid skal være «felleslisten». Ved siste valg ble denne i Borg og Hamar kalt «Mangfoldig folkekirke», etter store protester og faglige og juridiske råd om ikke å bruke et slikt navn, fordi denne lista jo ikke hadde noe program.

«Felleslista» kan være et ok navn.

Kirkerådet foreslår at det skal være mulig med supplerende nominasjon, men kun til felleslista/nominasjonskomiteens liste. Supplerende nominasjon betyr at et antall personer kan få inn sin kandidat etter at lista er offentliggjort. Dette er aktuelt dersom de ikke føler seg representert på lista.

Det foreslås å videreføre ordningen med at velgeren kan gi inntil 3 tilleggsstemmer på lista, og føre opp inntil 3 navn fra andre lister (slengere).

Vi mener:

Vi støtter Kirkerådet i dette.

4.2.4. Stemmesedler og mandatfordeling

Kirkerådet foreslår å gå tilbake til ordningen fra 2011 der BDR hadde ansvar for trykking av lister til BDR, og menighetsrådene får ansvar for lister til menighetsrådsvalg.

Vi mener:

Vi støtter Kirkerådet i dette, og forutsetter at menighetsrådene får dekket sine utgifter til trykking av stemmesedler vedr. MHR-valget.

4.4 Forhåndsstemmegiving

Kirkerådet ønsker å tydeliggjøre at forhåndsstemmegiving som et minimum bør kunne skje på minst ett kirkekontor i fellesrådsområdet i ordinær åpningstid.

Anbefaling:

Vi ønsker å endre formuleringen til «må kunne skje på minst ett kirkekontor». Fordi ikke alle kan oppholde seg i sitt hjemsokn på valgdagen er det viktig å legge godt til rette for stemmegiving. For øvrig mener vi at også forhåndsstemmegiving bør være mest mulig samstemt med det offentlige valget.

4.5 Stemmegiving på valgtinget

Kirkerådet foreslår en ny bestemmelse som slår fast at «velgeren skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på».

Vi mener:

Det er viktig å gi kirkerådet støtte i dette, da det ved siste valg ble avdekket at noen valglokaler ga dårlige muligheter for hemmelig stemmegiving.

6.1.3 Opptellingsprosedyrer

I gjeldende regler er det lagt opp til at opptelling skal skje innen 10 dager fra valgdagen.

Vi mener:

Opptellingen skal skje lokalt i fellesrådsområdet, og resultatet kunngjøres umiddelbart. Begrunnelse: Det er viktig å gi svar på valget raskt mens oppmerksomheten rundt valget er til stede. 10 dager er da for lang opptellingstid.

7.2. Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatet forutsettes økt tilskudd fra Stortinget. Det er et godt utgangspunkt, men det betyr ikke at KR er frikoblet fra å ta ansvar. KR må bevilge fra det statlige rammetilskuddet hvis Stortinget ikke sørger for riktige rammer.

Vi mener:

Det er viktig at KR er en garantist for at valget ikke blir en økonomisk belastning for menighetene. Det er en god ordning at KR sender ut valgkort med lister, vi ønsker at dette fortsetter som før. Vi forutsetter at medlemsregisteret er oppdatert i god tid før valget. Alt rot i dette registeret har de senere år ført til feil fokus i forbindelse med valget samt tap av omdømme for Den norske kirke.

Eina 14.06.17

For Eina menighetsråd

Lars Arne Mjørslund /s./
leder